

Krajowego Komitetu Narodowego (KNV) i nad którą protektorat objął minister szkolnictwa Zdenek Nejedly i ambasador R. P. Leonard Borkowicz, chór uczniowski szkoły średniej w Brnie-Husowicach odśpiewał pod batutą prof. Kanaka czechosłowacki i polski hymn państwowy. Z ramienia KNV przemówił referent szkolnictwa Stanisław Šule; mówca w podniosłych słowach wskazał na wspólną drogę którą oba narody kroczą ku lepszej przyszłości, i na rolę, jaką przy tym odgrywa szkoła. Wystawa ta przedstawia w pełni pracę szkoły polskiej w chwili obecnej.

Właściwego otwarcia dokonał minister pełnomocny i konsul generalny w Ostrawie inż. Stefan Wengierow, który uwydatnił przede wszystkim fakt, iż Polska Ludowa otacza szkolnictwo, na które przeznaczono z całkowitego budżetu 23%, staranną opieką. Określiwszy charakter dzisiejszej szkoły jako szkoły pracy, szkoły przygotowującej młodzież do życia, min. Wengierow podziękował władzom czechosłowackim i czynnikom miejscowym za urządzenie wystawy. Wspomniany chór uczniowski odśpiewał pod koniec tej pięknej czechosłowacko-polskiej uroczystości kilka czeskich i polskich (po polsku) pieśni ludowych, które licznie zebrana publiczność przyjęła z entuzjazmem. Wystawa cieszy się wielkim zainteresowaniem przede wszystkim sfer nauczycielskich, o czym świadczy szereg artykułów w dziennikach, omawiających fachowo jej problematykę. Wystawę odwiedziły prawie wszystkie berneńskie i liczne pozaberneńskie szkoły. Urządzeniem wystawy kierował z ramienia ministerstwa oświaty w Warszawie prof. Aleksander Ligaszewski.

M. Kolaja (Brno)

PRZEGLĄD OSTATNICH WYDARZEŃ

Obrazy KC KSC. Dn. 24—26 lutego, w drugą rocznicę wydarzeń lutowych, które oddały władzę w Czechosłowacji w ręce ustroju ludowo-demokratycznego, obradował w Pradze Komitet Centralny Komunistycznego Stronnictwa Czechosłowacji. Obradom przewodniczyli na zmianę premier A. Zapotočky i min. V. Nosek. Oprócz członków Komitetu Centralnego brali udział w obradach posłowie i inni odpowiedzialni funkcjonariusze partii.

Na wstępie zabrał głos Klement Gottwald, prezydent republiki, przewodniczący KSC. Jego obszerny referat zajmował się szczegółowo sytuacją międzynarodową i wewnętrzną, omawiał wyniki pracy partii od lutego 1948, a w szczególności od IX zjazdu w maju r. ub., oraz program pracy na przyszłość.

Sekretarz generalny partii Rudolf Slansky omówił rozwój produkcyjnych spółdzielni rolniczych i zadania partii

w budowie socjalizmu na wsi. Józef Frank zajmował się w swoim referacie zadaniami przypadającymi partii w dalszym rozwoju ruchu przodownictwa pracy i ustalania norm wytwórczych; wreszcie poseł Ladislav Kopřiva mówił o zagadnieniu rewolucyjnej czujności i baczności w szeregach partii.

W dyskusji brało udział 37 mówców; wykazała ona całkowitą zgodność zebranych z poglądami mówców na dotychczasową pracę i zadania partii w przyszłości.

Powzięta jednomyślnie uchwała brzmiała:

„Komitet Centralny Komunistycznego Stronnictwa Czechosłowacji na obradach w dniach od 24 do 26 lutego, wysłuchawszy sprawozdania towarzysza Klementa Gottwalda, wyraża zgodę na jego wywody i postanawia uznać zadania wytknięte w sprawozdaniu za podstawowe wytyczne dalszej pracy partii. Referaty towarzyszy: Slanskiego,

Franka i Kopřivy, które rozwijają szerzej wytyczne towarzysza Gottwalda w poszczególnych dziedzinach pracy, akceptuje z tym, że mają one służyć za podstawę działalności partii na tych odcinkach”.

Uczczenie II rocznicy wydarzeń lutowych. Prezydent Gottwald otrzymał z okazji rocznicy lutowej ogromną ilość telegramów i listów ze wszystkich okręgów republiki. W wielu listach i telegramach pracujący zawiadamiali prezydenta, że w rocznicę zwycięstwa lutowego zorganizowali tydzień lub tygodnie zmian przodowniczych; w licznych wypadkach meldowano prezydentowi systematycznie o przebiegu pracy w czasie tych tygodni. „We wszystkich telegramach i listach lud pracujący zapewnia prezydenta republiki, że wytrwa niezłomnie na rozpoczętej drodze do socjalizmu, którego realizację obiecuje przyspieszyć przez wzorowe wypełnianie zadań planu pięcioletniego. Jednocześnie wyraża panu prezydentowi zaufanie do jego mądrego i roztropnego kierownictwa republiki i jej ludu pracującego”¹⁾.

Spośród licznych zobowiązań dodatkowych odpracowanych dla uczczenia lutowej rocznicy wymienić należy czyny o szczególnym charakterze: mianowicie pracownicy administracyjni odpracowali szereg zmian robotniczych. Tak np. pracownicy domu handlowego „Górník” w Ostrawie odpracowali ochnotniczo zmianę w kopalni w ostatnią niedzielę lutego.

Z frontu walki o pokój. Zgromadzenie Narodowe Republiki Czechosłowackiej otrzymywało w pierwszych miesiącach r. b. liczne rezolucje ludności pracującej wszystkich warstw, wyrażające wolę pokoju ludu czechosłowackiego. Rezolucje te — w ogólnej liczbie 5088 — były przedmiotem uroczystych obrad plenum Zgromadzenia w dn. 22 lutego.

¹⁾ „Lidové Noviny”, Praha, 26. 2. 1950.

Po zasadniczym referacie zabierał głos szereg mówców. Zgromadzenie uchwaliło rezolucję zwróconą do Organizacji Narodów Zjednoczonych.

W rezolucji tej czytamy m. in.:

„My, odpowiedzialni przedstawiciele całego ludu czechosłowackiego, który jest jedynym źródłem wszelkiej władzy w państwie, dajemy wyraz dążeniom i woli milionów Czechów i Słowaków, którzy pragną pokoju.

Nasz lud, który buduje socjalizm, wyraża rozgoryczenie z powodu zagrożenia pokojowej współpracy narodów i spokojnego rozwoju ludzkości, przelewu w rozmaitych częściach świata krwi ludzi miłujących pokój i przygotowań do nowej wojny. W tysiącach rezolucji, przesyłanych Zgromadzeniu Narodowemu, lud czechosłowacki domaga się energicznej akcji przeciw tym zbrodniom.

Lud czechosłowacki i jego wybrani przedstawiciele wiedzą dobrze, kto zagraża pokojowi w dzisiejszym świecie. Są to te same siły, które mu już raz zgotowały Monachium. Są to monopole kapitalistyczne, w których interesie mocarstwa imperialistyczne pod przewodem Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii prowadzą dzisiaj politykę agresji i grabieży. Jest to polityka gospodarczej ekspansji i dyskryminacji, bloków wojennych, powiększania zbrojeń i produkcji bomb atomowych. Jest to polityka gróźb, podżegania i wymuszeń.

Zgromadzenie Narodowe Republiki Czechosłowackiej, dając wyraz woli naszego ludu, który przez budowanie socjalizmu na drodze pilnej, świadomej celu, twórczej pracy wzmacnia z każdym dniem obóz pokoju, w zgodzie ze Światowym Komitetem Obrońców Pokoju, domaga się:

1. Aby ustały imperialistyczne zbrojenia, aby potępiono podżeganie do wojny i przygotowania do nowej wojny, do której dążą imperialiści.

2. Aby wydano zakaz produkcji i używania broni atomowej i innych środków masowego morderstwa.

3. Aby ustały niesprawiedliwe, okrutne i krwawe wojny kolonialne w Wietnamie, na Malajach i gdzie indziej.

4. Aby ustało ożywianie hitleryzmu i faszyzmu w Niemczech zachodnich, aby ustała polityka rozbudowy Niemiec zachodnich w imperialistyczną bazę wojenną w środkowej Europie.

5. Aby ustało prześladowanie bojowników walczących o pokój w krajach kapitalistycznych, koloniach i krajach półkolonialnych.

6. Aby położono kres stanowi napięcia na świecie przez to, że wielkie mocarstwa zawarą pakt pokoju w ramach Narodów Zjednoczonych, które powinny powrócić do swego pierwotnego posłannictwa.

Rząd naszej republiki wraz z rządami innych krajów ludowo-demokratycznych od dawna już stara się o realizację tych zasad, w szczególności przez popieranie systematycznej i gruntownej polityki pokojowej, którą Związek Radziecki prowadzi już od Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej.

Zgromadzenie Narodowe w imieniu całego ludu czechosłowackiego domaga się przeto usilnie od Organizacji Narodów Zjednoczonych, aby w duchu Karty zabezpieczyła wypełnienie swego pokojowego posłannictwa przez to, że sama będzie gruntownie realizować te zasady.

Ponadto Zgromadzenie Narodowe Republiki Czechosłowackiej zwraca się do wszystkich parlamentów świata, przypominając im ich powinność wobec własnego ludu, który w przygniatającej większości nienawidzi wojny i usilnie pragnie pokoju. Wzywa je, aby zdecydowanie przeciwstawiały się wszelkim przygotowaniom do wojny i czynnie popierały postulaty światowego ruchu pokoju...

6 Przegląd Zachodni

Organizacja rad narodowych, 28 lutego rząd czechosłowacki uchwalił rozporządzenie o organizacji gminnych rad narodowych. Podkreśla się, iż znaczenie tych rad polega nie tylko na ich liczebności, ale przede wszystkim na tym, że pozostają one w najbardziej bezpośredniej styczności z masami ludowymi. „Zasadniczym zadaniem gminnych rad narodowych jest, podobnie jak u innych organów, starać się o umocnienie ustroju ludowo-demokratycznego, jak również o rozrost pierwiastków socjalistycznych we wszystkich dziedzinach gospodarki. Jednym z najdonioślejszych zadań gminnych rad narodowych jest doprowadzić wreszcie do socjalizmu, drobną produkcją rolniczą do wielkiej produkcji socjalistycznej, aby zabezpieczyć szeroką podstawę gospodarczą dla dalszego rozwoju kulturalnego i socjalnego”²⁾. Rozporządzenie rządowe kładzie główny nacisk na konieczność utrzymywania przez rady narodowe najniższego stopnia ścisłego kontaktu z ludem. Prezydent Gottwald określił to w słowach następujących:

„Utrzymywać łączność między najwyższymi organami państwowymi i ludem i przekazywać ludowi ich wolę, a zarazem podchwytывать najdrobniejsze drgania woli i uczuć ludu i stać się orędownikiem jego interesów i potrzeb.”

Rozporządzenie dzieli gminne rady narodowe na cztery kategorie o rozmaitym schemacie organizacji. Rozstrzygającym jest gospodarczy charakter gminy³⁾ i liczba mieszkańców. Zaszeregowanie do poszczególnych kategorii odbywa się nie według sztywnych przepisów, ale wedle potrzeb życiowych danego ośrodka i pozostawione jest okręgowym radom narodowym.

Biorąc schematycznie, gmin o liczbie ludności do 600 osób jest w Czechosło-

²⁾ „Lidové Noviny”, Praha, 1.3. 1950.

³⁾ Pamiętać należy, że Czechosłowacja posiada różny od polskiego system gmin jednolitoskowy.

wacji 11.140; gmin z ludnością do 2000 — jest 3020; gmin z ludnością do 6000 jest 642, wreszcie gmin z ludnością ponad 6000 jest 137.

Liczbę członków rad narodowych określono jak następuje: kategoria I. — 15, II. — 24, III. — 30, IV. — 36. W pierwszej kategorii można wyjątkowo zmniejszyć liczbę członków, która jednak nie może być mniejsza od dziewięciu. Posiedzenia plenarne rad mają być uwolnione od dotychczasowej pracy administracyjnej; mają one reprezentować w pierwszym rzędzie interesy i wolę ludu. Cała działalność gminnych rad narodowych rozdzielona jest w zasadzie między jedenaste referatów, przy czym liczba referentów wynosi u kategorii pierwszej pięciu, u drugiej — siedmiu, u trzeciej dziewięciu, a dopiero u czwartej jedenastu. Liczba referentów w radach narodowych kategorii pierwszej może być zmniejszona, ale nie poniżej trzech.

Rady gminne mogą się łączyć dla wspólnego wykonywania pewnych zadań i załatwiania pewnych spraw, m. in. także i zadań administracyjnych.

Zmiany rewolucyjne w sądownictwie.

„Sędziowie z ludu, związani mocno i blisko z ludem, czerpią swe bogate doświadczenia życiowe z jego twórczej pracy i z jego mądrości. Napełnieni duchem prawdziwej ludowej sprawiedliwości, są gwarancją, że interesy, korzyści i dobro jednostki nie będą już odtąd sprzeczne z interesami i korzyściami ogółu.”

Słowa te wyjęte są z przemówienia prezydenta Gottwalda, wygłoszonego do przedstawicieli sędziów z ludu, wysłanych z całej republiki na konferencję na Hradzie praskim.

Zebrani delegaci omawiali z prezydentem i z ministrem sprawiedliwości Čepičką liczne problemy, jakie się wysunęły w toku ich pracy. Mówcy w dyskusji uzupełnili wieloma cennymi uwagami referat ministra Čepički, przy

czym wiele wniosków wykorzystuje się już w praktyce. Podkreśla się pouczający charakter wielu przytaczanych przypadków z praktyki sądowej; niektóre z nich stanowiły przykłady zastrzeżonej walki klasowej.⁴⁾

Stosunki między sędziami zawodowymi a sędziami z ludu są na ogół dobre. Obecni na zjeździe delegaci nie cofali się zresztą przed krytyką i samokrytyką. Podkreślano np., iż zdarza się, że sędzia ludowy nie stawi się na rozprawę bez usprawiedliwienia. Potępiano surowo podobne przypadki niekarności i zalecano sposób na nie: uświadamiać sędziów ludowych, dać im szkolenie fachowe i polityczne, wybierać ich spośród ludzi najlepszych i najbardziej oświeconych.

Objawem niezadowolającym jest to, że kobiety stanowią wśród sędziów ludowych zaledwie dziesięć procent, a tymczasem ich udział okazuje się nader cenny, szczególnie we wszelkich sprawach rodzinnych i małżeńskich.

Ostro krytykowano na konferencji adwokatów, których poważna część nie

⁴⁾ Cytujemy jeden z przykładów wg relacji „Lidovych Novin” z dn. 17. 2. 1950. „Typowy jest przykład z Preszowa. Bogaty chłop wniósł do sądu grodzkiego skargę na rodzinę cygańską, której dzieci obrały mu rzekomo cały zagon maku. Kułak dodał od razu wniosek: niech będą skazani, żeby mi za karę musieli darmo pracować na polu przez dwa tygodnie. Dorośli Cyganie przynieśli do sądu aż nazbyt oczywisty dowód swojej niewinności: swoje spracowane ręce. Wszyscy utrzymują się z uczciwej pracy na budowie, gdzie są z nich zadowoleni. Zarabiają tyle, że nie potrzebują posyłać swych dzieci na kradzież. Chodziło co najwyżej o dziecięcą swawolę bez poważniejszych skutków. Chłop, który jeszcze nie zapomniał czasów, kiedy był panem i mógł wymóc na sądzie przydzielanie mu bezpłatnego robotnika, nie nie wskórał. Natrafił na uświadomiony sąd. Mógł być rad, że sam się nie znalazł na ławie oskarżonych za fałszywe oskarżenie”

przywykła jeszcze do poważnej pracy w sądzie i ucieka się do popisów krasomówczych i do rozmaitych wykretów, których uczą także swoich klientów.

Sędziowie ludowi występują energicznie przeciw pieniactwu. Postanowili m. in. na przyszłość nie dopuszczać w sporach cywilnych do więcej niż dwóch, w wyjątkowych przypadkach do trzech posiedzeń. Będą się starali załagodzić spory i popierać ich polubowne załatwienie. Podkreśla się, że jest to zadanie bardzo wdzięczne, gdyż za czasów pierwszej republiki w niektórych wsiach niemal co drugie pole było przedmiotem sporów sądowych.

Wśród swoich bolączek wymieniał sędziowie z ludu częste interwencje w interesie oskarżonych. Na konferencji postawiono wniosek, aby prowadzić przy sądach czarne księgi takich interwencji i piętnować ich publicznie.

Wynagradzanie ulepszeń. W dniu 15 lutego ministerstwo pracy i opieki społecznej ogłosiło wytyczne dla wynagradzania racjonalizatorów i ulepszycieli. Postanowienia w nich zawarte odnoszą się do pracowników, których płaca ustala ministerstwo pracy i opieki społecznej, z wyjątkiem pracowników naukowych w instytutach naukowych i badawczych.

Stwierdza się, iż wprowadzanie ulepszeń i składanie projektów ulepszeń jest moralnym obowiązkiem i punktem honoru każdego obywatela. Projekty ulepszeń można przy tym składać w dowolny sposób; wnioskodawca musi otrzymać potwierdzenie złożenia wniosku, a w przeciagu miesiąca wiadomość o jego załatwieniu.

„Za projekt ulepszenia uważa się w zasadzie każdy projekt, przez którego rzeczywistnienie i zastosowanie praktyczne uzyska się możliwe do wykazania korzyści w stosunku do poprzedniego stanu rzeczy. Oryginalność projektu ocenia się przy tym jedynie z punktu widzenia tego zakładu pracy,

w którym został złożony lub który ma z niego korzystać. Projekt przeto nie musi być ściśle oryginalny, tzn. że ten sam projekt mógł już być podany gdzie indziej przez innego ulepszyciela.

Projekt ulepszenia nie musi zawierać zupełnie nowej myśli; jeżeli ją jednak zawiera, uważa się go za wynalazek.”

Projekty ulepszeń rozdziela się w dalszym ciągu na dwie główne kategorie: udoskonalenia techniczne („przez które ulepsza się zasadniczo konstrukcję, zmienia się proces technologiczny, wprowadza się używanie innych środków produkcji, co wymaga zmiany urządzeń pomocniczych itp.”) oraz wnioski racjonalizacyjne, „przez które ulepsza się bezpośrednio jakiś proces pracy drogą lepszego zużycia dotychczasowych urządzeń lub sił roboczych, ale bez zasadniczej zmiany konstrukcji lub procesów technologicznych”.

Wynagrodzenia za projekty ulepszeń wypłaca się bez względu na stanowisko zajmowane przez projektodawcę, pobieraną przezeń płacę itd. Istnieją jednak pewne ograniczenia tej zasady z punktu widzenia służbowego. I tak: dyrektorzy, naczelnj inżynierowie, naczelnj konstruktorzy itp. mają prawo do wynagrodzenia jedynie za oryginalne udoskonalenia techniczne. Konstruktorzy, pracownicy warsztatów konstrukcji itp. otrzymują wynagrodzenie jedynie za projekty zawierające element własnej myśli twórczej.

Wysokość wynagrodzenia zależy od rodzaju projektu, jego doniosłości, użyteczności gospodarczej i stopnia opracowania. Zasadnicze znaczenie również mają oszczędności uzyskane przez zastosowanie projektu w praktyce; za podstawę bierze się tu sumę oszczędności uzyskanych w ciągu jednego roku, z tym jednak zastrzeżeniem, że w razie uzyskania w roku następnym większych oszczędności dopłaca się projektodawcy różnicę.

Wynagrodzenie za prace wspólne kilku projektodawców dzieli się pomiędzy nich w zasadzie w częściach równych, chyba że oni sami ustalą inny sposób podziału.

W przypadku wynalazku wynalazca otrzymuje zaliczkowo wynagrodzenie, jak za zwykły projekt ulepszeń, co jednak nie narusza jego praw do czasu wydania wytycznych dotyczących wynalazków.

Niezależnie od udoskonaleń, dających oszczędności możliwe do ujęcia w sumie pieniężnej, przewidziane są także ulepszenia o wartości idealnej, przy czym rozróżnia się cztery ich kategorie:

Projekty mniejszego znaczenia: ulepszenie środowiska pracy, oświetlenia, czystości itd.; projekty większego znaczenia: ulepszenie ogólnych warunków pracy, ułatwienie ciężkiej pracy fizycznej bez mechanizacji, poprawa jakości wyrobów, zwiększenie zbytu itp.; projekty doniosłe: ulepszenie warunków zdrowotnych, znaczne polepszenie jakości wyrobów, ułatwienie ciężkiej pracy fizycznej przez mechanizację, ale bez powiększenia produkcji, administracyjne ulepszenie organizacji i gospodarki, projekty z dziedziny kulturalnej i artystycznej itp., przy których nie można ustalić ich wartości budżetowej; wreszcie projekty wielkiej doniosłości: zapobieżenie nieszczęśliwym wypadkom, uproszczenie procesu produkcji bez uzyskania oszczędności, zastąpienie surowców zagranicznych krajowymi bez oszczędności na ich cenie, inne udoskonalenia techniczne, nie dające możliwych do obliczenia oszczędności, poważne podniesienie poziomu kulturalnego i artystycznego itp. W razie gdyby projekt posiadał zarówno wartość idealną, jak i dawał możliwość poczynienia możliwych do obliczenia oszczędności, sumuje się wynagrodzenie za obie cechy projektu.

Wynagrodzenia do wysokości 20 tys. koron wypłaca się przy tym najpóźniej

w przeciągu jednego miesiąca od chwili przyjęcia projektu. Przy sumach wyższych wypłaca się w tym terminie 25% — jednak nie mniej, niż 20 tys. koron — a resztę w terminach nie przekraczających ogółem jednego roku.

Umowa handlowa z ZSRR. 24 lutego powróciła z Moskwy czechosłowacka delegacja handlowa pod przewodnictwem ministra handlu zagranicznego dra A. Gregora. Delegacja zawarła umowę handlową ze Związkiem Radzieckim na rok bieżący. Jak oświadczył min. Gregor, umowa ta w jeszcze większym stopniu niż umowa zeszłoroczna stanowi filar handlu zagranicznego Czechosłowacji. Dostawa 460 tys. ton pszenicy radzieckiej wraz z pozostałościami z przywozu zeszłoroczego i dostawami z innych krajów ludowo-demokratycznych zapewnią Czechosłowacji wolną sprzedaż wszelkich przetworów młynskich nawet w wypadku słabych urodzajów tegorocznych.

Ponadto ZSRR dostarczy Czechosłowacji masła, mięsa, nasion oleistych, ryżu, herbaty i in. oraz znacznych ilości paszy.

Przemysł czechosłowacki otrzyma szereg ważnych surowców; wśród nich 1,3 miliona ton rudy żelaznej, znaczne ilości miedzi, ołowiu, cynku, rudy manganowej i innych metali, kauczuk syntetyczny, azbest, siarkę, nawozy sztuczne itd. Minister Gregor podkreślił, iż w wielu wypadkach chodzi tu o surowce, których w krajach kapitalistycznych otrzymać nie można wcale, bądź tylko z wielkimi trudnościami.

Czechosłowacja dostarczy Związkowi Radzieckiemu wielkich ilości wyrobów o charakterze inwestycyjnym, przede wszystkim wyrobów ciężkiego i lekkiego przemysłu maszynowego. Dostawy te zapewnią trwałe zatrudnienie przemysłowi czechosłowackiemu.

O rozmiarach wymiany towarowej mówi jedna cyfra: ogólna waga dostaw sowieckich do Czechosłowacji w roku

bieżącym wyniesie w przybliżeniu 3 miliony ton. Rozmiary tej wymiany interesują i Polskę, ponieważ, jak zaznaczył min. Gregor, dotychczasowe drogi dostaw nie wystarczają dla przewiezienia wszystkiego; część towarów trzeba będzie transportować bądź drogą wodną, Dunajem, bądź kolejami przez Polskę.

Wojskowa szkoła przemysłowa. Rząd uchwalił utworzenie z początkiem najbliższego roku szkolnego wojskowej szkoły przemysłowej im. Jana Žyžki z Trocnowa, organizowanej na wzór istniejących już — a omawianych na tym miejscu — szkół wojskowych ogólnych, noszących toż samo imię bohatera wojen husyckich. Zadaniem nowej szkoły będzie szkolenie wojskowego personelu technicznego i techniczne kształcenie przyszłych oficerów armii czechosłowackiej.

Ustawa o urloпах w roku bieżącym przewiduje dalsze zarządzenia, które mają na celu zapobieżenie fluktuacji

pracowniczej oraz nieusprawiedliwionej absencji. Okres pracy u jednego pracodawcy, który uprawnia do urlopu, przedłużono z 9 miesięcy na 11; za każdy nieusprawiedliwiony opuszczony dzień pracy pracownik traci w tym roku dwa dni urlopu (w roku ubiegłym jeden dzień). Urlop zasadniczo jest dwutygodniowy, z pewnymi wyjątkami dla młodocianych i starych, dla górników i in.

Jak dotąd, przepisy urlopowe reguluje się w Czechosłowacji co roku na nowo; czynione były próby uzgodnienia ich na stałe z zasadami przyszłego kodeksu pracy, ale prace nad tym kodeksem nie są jeszcze dość zaawansowane. Stosunki w produkcji wymagają regulacji mniej sztywnej.

Ś. p. Karol Petr. W Pradze zmarł 14 lutego, w wieku lat 81, wybitny matematyk czeski światowej sławy, emerytowany profesor Uniwersytetu Karola, dr Karol Petr.

Andrzej Józef Kamiński